

Fiam, a fizikus

Haja világos almazöld színű volt, nagyon diszkrét, nagyon régimódi. Szemmel láthatóan jó érzéke volt a festékekhez, úgy használta őket, ahogy harminc évvel azelőtt szokták, mielőtt még a csíkozás és pettyezés divatba jött.

Amellett arcán is édes mosoly ült, s nyugodt tekintetéből az öregség derűje sugárzott.

S ez az ellentét szinte kiabálóvá tette azt az összevisszaságot, amely a nagy kormányzati épületben körülfogta.

Egy lány ment el mellette, félig futva, majd megállt, feléje fordult, ámuldozó, értedően pillantást vetett rá, s megkérdezte:

- Hogy engedték be ide?
- Fiamat, a fizikust keresem - válaszolta mosolyogva az asszony.
- A fiát?
- Valójában híradós mérnök. Gerard Cremona főfizikus.
- Dr. Cremona? Ő a... Van belépési engedélye?
- Igen. Az anyja vagyok.
- Igazán nem tudom, Mrs. Cremona, hogy... De én sietek. Arra, lefelé van a szobája. Kérdezzen meg valakit!
- És ezzel elviharzott.

Mrs. Cremona a fejét csóválta. Úgy látszik, valami történt. Remélte, Gerardnak nem esett baja.

Lejjebb a folyosón hangokat hallott, mire boldogan elmosolyodott. Megismerte Gerard hangját.

Belépett a szobába.

- Helló, Gerard! - mondta.

Gerard jól megtermett ember volt, még mindig dús hajjal, amelyet csak itt-ott tarkítottak ősz szálak, mivel ő nem használt festéket. Azt mondta, túlságosan sok a dolga. Anyja igen büszke volt rá, hogy milyen tehetséges és jóképű.

Most épp szaporán beszélt egy egyenruhás férfival. Mrs. Cremona a rangját nem tudta megmondani, de azt tudta, hogy Gerard majd boldogul vele.

Gerard felpillantott.

- Mit keres... Anyám! Mit keresel itt?
- Látogatóba jöttem.
- Ma csütörtök van? Úristen, kiment a fejemből! Ül le, anyám, most nincs időm beszélgetni. Bárhova, bárhova... Ide figyeljen, tábornok úr...

Reiner tábornok hátrapillantott, és összefonta karját.

- Az édesanyja?
- Igen.
- Nem volna szabad előtte beszélnünk.

- Hát nem, de én felelek érte. Még egy hőmérőt sem tud leolvasni, s így a beszélgetésünk semmit se mond a számára. Ide figyeljen, tábornok úr! A Plútón vannak. Érti? Ott vannak. A rádiójelzések nem lehetnek természetes eredetűek, tehát emberi lényektől, a mi embereinktől kell származniuk. Ezt nem tagadhatja. Az expedíciók közül, amelyeket a kisbolygóövezeten túlra küldtünk, az egyiknek sikerült odáig jutnia. Elérték a Plútót.

- Értem, kérem, de hát hihető ez? Azokat az embereket, akik most a Plútón vannak, négy évvel ezelőtt indítottuk útnak, egy évre elegendő készlettel. Legalábbis nekem ezt mondták. A Ganimédeszt akarták elérni, de úgy látszik, a kellő távolság nyolcszorosát tették meg.

- Pontosan. És nekünk tudnunk kell, hogyan és miért. Talán... talán segítséget kaptak valahonnan...
- Miféle segítséget? És hogyan?

Cremona egy pillanatra összeszorította ajkát, mintha magában imádkozna.

- Tábornok úr - mondta tudom, ez nagyon vad feltételezés, de hátha nem emberi lények keze van a dologban. Hanem idegen lényeké. Ezt fel kell derítenünk. És nem tudjuk, mennyi ideig tarthatjuk fenn az összeköttetést.

- Azt akarja mondani... - a tábornok komor arcán valamilyen torz mosolygásféle villant fel - azt akarja mondani, hogy az embereink tán fogságból szöktek meg, és hogy bármelyik pillanatban újból elfoghatják őket?

- Lehet. Lehet! Az emberi faj egész jövője függhet attól, hogy pontosan megtudjuk, mivel állunk szemben. Pontosan és haladéktalanul.

- Helyes. És mit óhajt?
- Azonnal meg kell kapnunk a hadsereg multivac számítógépét. Vegyék ki belőle, amin most dolgozik, s azonnal programozzák be a mi általános szemantikai problémánkat! Az összes híradós mérnökével hagyassa

abba a munkáját, s utasítsa őket, hogy működjenek együtt a mieinkkel!

- De miért? Nem látom az összefüggést.

- Tábournok úr - szakította léibe Őket egy szelíd hang nem enne egy kis gyümölcsöt? Hoztam egy pár narancsot.

- Anyám! - mondta Cremona. - Majd később, kérlek! A probléma, tábournok úr, egyszerű: e pillanatban a Plútó csaknem négymilliárd mérföldre van tőlünk. A fény- sebességgel haladó rádióhullámoknak hat órára van szükségük, hogy innen odaérjenek. Ha üzenünk nekik valamit, tizenkét óráig kell várnunk a válaszra. Ha ők üzennek valamit, de nem értjük, s megkérdezzük, mit mondtak, s erre megismétlik, akkor ezzel már el is múlt egy nap.

- És nem lehetne meggyorsítani a dolgot? - kérdezte a tábournok.

- Sajnos semmiképp sem. Ez a híradástechnika alaptörvénye. A fénysebességnél gyorsabban semmiféle információt nem lehet továbbítani. Ugyanaz a beszélgetés, amit mi kelten itt néhány órán belül lefolytathatnánk, a Plútóval egy hónapig fog tartani.

- Igen. Ezt értem. És ön valóban azt hiszi, hogy idegen lények keze van a dologban?

- Igen. Őszintén szólva, nem mindenki ért egyet velem. Ennek ellenére minden idegszálunkat, minden erőnket megfeszítjük, hogy a hírközlés meggyorsítására valamilyen módszert eszeljünk ki. Annyi szótagot kell belepréseelnünk másodpercenként, amennyit csak lehet, s imádkoznunk kell, hogy mielőtt megszakad az összeköttetés, megtudjuk mindazt, amit akarunk. Ehhez van szükségünk a multivacra és az önök embereire. Kell valamilyen híradási stratégiának lennie, amivel lecsökkenthetjük a kiküldött jelzések számát. Már a határfok tízszázalékos növelése is egy hét megtakarítást jelenthet.

- Gerard - szólalt meg ismét a szelíd hang mondd csak, valamilyen beszélgetést akarsz lefolytatni?

- Anyám! Kérlek!

- De hát rosszul fogsz hozzá! Hidd el nekem!

- Anyám! - Cremona hangjából kiérződött az idegesség.

- Jól van, de ha arról van szó, hogy mondani akarsz valamit, és aztán tizenkét órát vársz a válaszra, akkor bolond vagy. Erre semmi szükség.

A tábournok felhorkant.

- Cremona doktor úr, beszéljük talán meg...

- Várjon egy pillanatra, tábournok úr! - vágott a szavába Cremona. - Mit akarsz mondani, anyám?

- Amíg vársz a válaszra - mondta Mrs. Cremona komolyan te csak folytasd az üzeneted továbbítását, és mondd meg nekik, hogy ők ugyanezt tegyék. Akkor te is állandóan beszélsz, és ők is. Te is beállítasz egy embert, aki egész idő alatt csak hallgatja az ő üzenetüket, és ők is beállítanak erre a célra egy embert. És ha bármelyi- kötök olyasvalamit mond, amit meg kell válaszolni, akkor ezt belefűzi a mondókájába, de nagyon valószínű, hogy kérdés nélkül is mindent megtudsz, amit akarsz.

A két férfi rábámult.

- Hát persze... - suttogta Cremona. - Folytatólagos beszélgetés. Ennyi az egész. Úristen, fogjunk máris hozzá!

Kiment a szobából, jóformán maga után ráncigálva a tábournokot. De aztán visszajött.

- Anyám - mondta bocsáss meg, de azt hiszem, eltart néhány óráig. Majd beküldök egy-két lányt, hogy beszélgessenek veled. Vagy aludj egyet, ha ez jobban esik!

- Sose félj, majd megleszek... - válaszolta Mrs. Cremona.

- Mondd, anyám, hogyan jutottál erre a gondolatra? Mi sugalmazta?

- De Gerard, ezt minden nő tudja! A nők, akár videofonon, akár sztratonfonon, akár szemtől szemben beszélnek egymással, tudják, hogy a hírek elterjesztésének legjobb módja, akármiről van is szó, megállás nélkül beszélni.

Cremona mosolyogni próbált, de remegett az ajka, aztán megfordult, és kiment a szobából.

Mrs. Cremona szeretettel nézett utána. Derék ember ez az ő fia, a fizikus. Akármilyen nagy, akármilyen fontos személyiség is, jól tudja, hogy a fiúnak mindig hallgatnia kell az anyjára.

(Vámosi Pál)